Anul XLV.-Nr. 277 — 10 Pagini — EXEMPLARUL { în țară 3 lei / în străinătate 6 lei — 10 Pagini — Duminică 27 Noembrie 1927

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGA
TELEGRAFICE și TELEFONICE

ABONAMENTE — IN ȚARA — STRAIN.
Lei 200 | 3 Luni | 460
„ 380 | 6 „ | 880
„ 750 | 12 „ | 1700
Pe lună 80 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE la „VESELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătorilor" Câte 220 lei în țară 440 lei în străinăt. pe un an

Director: STELIAN POPESCU

Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11
TELEFON: Direcția 313/72—354/64 Administrația 313/71 Secretariatul de Redacție 336/43 Redacția: Coresp. cu provincia 302/98—335/31

Ion I. C. Brătianu și datoria urmașilor

Ceea ce a caracterizat activitatea politică a marelui dispărut Ion I. C. Brătianu, a fost un înăscut genu politic, grație căruia un adevărat bărbat de stat poate, nu numai să domine evenimentele, dar să le prevadă și să le exploateze în binele țării sale.

După ce a izbucnit războiul mondial, se știe ce grea răspundere a apăsat pe umerii lui Ion I. C. Brătianu, șeful guvernului român.

Se punea atunci chinuitoarea întrebare: România, care era legată de puterile centrale printr'un tratat secret de alianță, va putea ea să treacă de partea celor cari au provocat războiul și să ajute cu forțele sale pe germani, austriaci, unguri, bulgari și turci ,ca să învingă Înțelegerea, — apărătoarea și garanta dreptului și a civilizației? Dar problema naționalităților? Dar situația românilor de peste Carpați?

Putea oare România să treacă de partea acelora, cari țineau sub dominația lor, patru milioane de români, împotriva dreptului sfânt al libertății popoarelor de a dispune, liber, de soarta lor, de destinul lor?

Ion I. C. Brătianu nu putea să se pronunțe imediat și nici nu putea să treacă la acte, fără certe garanții din partea viitorilor săi aliați.

Nu numai soarta românilor de peste Carpați era în joc; dar însăși existența statului român.

Fapt este că acțiunea diplomatică a guvernului Brătianu a fost de la început îndreptată către un scop precis: înfăptuirea idealului național printr'o intervenție militară făcută în împrejurări favorabile României. Se impunea însă, înlăturarea obstacolelor, legate de această intervenție armată.

Unele obstacole aparțineau diplomației; altele, organizării forțelor apărării naționale.

Ion I. C. Brătianu, odată împărțită Europa în două tabere beligerante, a fost obligat, să desfășoare o acțiune diplomatică, intensă, dar abilă și prudentă, care să nu pună, prea de vreme în gardă pe adversarii noștri naturali și în aceleaș timp să prepare și forțele națiunii în vederea supremului act de arme.

In epoca neutralității, Ioan I. C. Brătianu a avut una din misiunile cele mai grele și pline de răspundere, pe care le poate avea un bărbat de stat aflat în fruntea unui guvern. Mult regretatul dispărut a avut, de la început, viziunea clară și limpede; el și-a dat seama că neamul său trece prin momentele cele mai hotărîtoare din istorie: că înfăptuirea idealului național este un imperativ categoric al politicii regatului român.

Și ca să ajungă la decisiunea supremă din ziua de 14 August 1916, el a fost de partea acelora, cari au considerat, fără valabilitate, tratatul secret încheiat de România cu Puterile centrale și a adoptat formula neutralității, ca să câștige și timp și libertatea de acțiune.

In acea epocă, când conștiința națională, redeșteptată, se manifesta cu forță, când voința națiunii cerea o intervenție armată, alături de aliați, Ion I. C. Brătianu prepara metodic, printr'o acțiune diplomatică abilă și prudentă, căile ce aveau să conducă armatele noastre în Ardeal.

Diplomatul „misterios" din București, „sfinxul", cum îl numea presa aliaților, din epoca neutralității pe Ion I. C. Brătianu, a fost nevoit, tocmai în interesul marei cauze naționale, să-și învăluească acțiunea diplomatică în voaluri dese și impenetrabile, ca dușmanii noștri să stea mereu în nesiguranță, să se uzeze. Această acțiune diplomatică și această atitudine de sfinx neînțeles, care ar fi ascuns o enigmă în cutele frunței sale și în privirea sa fixă și pătrunzătoare, a condus România la actul memorabil din 14 August 1916 și apoi la actul istoric al unirii tuturor românilor.

Numele lui Ion I. C. Brătianu va rămâne strâns legat de această epopee a neamului românesc, al cărei epilog s'a încheiat glorios în 1919.

E de datoria urmașilor să întărească această moștenire printr'o înțelegere clară a realităților și printr'o acțiune politică armonioasă, pozitivă și constructivă.

Manifestația studenților din Belgrad

CIOCNIRI CU POLIȚIA

Belgrad, 25 (Rador). — Aseară, a avut loc o conferință organizată de „Asociațiunea studenților dela Universitatea din Belgrad", asupra semnificației pactului franco-iugoslav. Conferința s'a transformat într'o adevărată manifestație în onoarea Franței. La ieșirea din Universitate, studenții au încercat o demonstrație pe străzile principale, dar au fost împiedecați de cordoanele de poliție. Au urmat ciocniri violente, în cursul cărora au fost sfărâmate numeroase vitrine ale magazinelor.

După desbaterile din Camera Iugoslaviei

Belgrad, 25 (Rador).— Camera a terminat desbaterile asupra politicei externe a Iugoslaviei.

După expunerea făcută de d. Marinkovici, ministrul afacerilor streine și după observațiunile șefilor opoziției, Pribicevici, Yovanovici, Radici, și Trumbici, Camera a adoptat moțiunea propusă de d. Pribicevici, cu următorul cuprins:

„După ce a luat cunoștință de răspunsul ministrului de externe la interpelarea asupra politicei Iugoslaviei și după discuțiunea care a urmat, Camera trece la ordinea zilei și aprobă declarația relativă la pactul de amiciție cu Franța.

Rezoluțiunea a fost adoptată în unanimitate și salutată prin vii aplauze și strigăte de „trăiască Franța.".

S'a amânat congresul studenților

Primim următoarele:

„Uniunea națională a studenților" aduce la cunoștință că, în urma morții fostului prim-ministru Ion I. C. Brătianu, autoritățile superioare ne-au cerut să amânăm congresul general studențesc.

S'a hotărît amânarea cu o săptămână.

FILME

E mult de-atunci.

Pleca regele Carol dela Sinaia în străinătate.

Pe peronul gării, primul ministru Dimitrie Sturdza și miniștrii. Printre ei, Ferekide, Palade, Gogu Cantacuzino, Stolojan, Stoicescu. Toți dispăruți...

Regele se întreține cu ei. Din când în când glumește. Ochii săi râd printre pleoapele apropiate.

Trenul e gata să pornească. Suveranul își ia rămas bun. Lângă unul din sfetnici, se oprește mai mult. Tânăr, înalt, cu bărbuță, ținută impunătoare, figura serioasă și totuș simpatică. Regele îl mângâie părintește pe obraz. Apoi se suie în vagon, și până când pleacă trenul, învălue într'o privire plină de speranțe pe ministrul de lucrări publice, fiul marelui Ion C. Brătianu.

Se schimbă guvernul. Vin conservatorii. S'aleg foarte puțini liberali. Ionel Brătianu intră în Cameră și ia loc în capul băncii opoziției. De aci înainte, lui îi va reveni să vorbească în numele ei la Mesaj, la budget în toate chestiunile însemnate.

— D. Ion Brătianu are cuvântul! s'auzea glasul președintelui Guță Triandafil.

Incepea în totdeauna moderat. Gesturi aproape de loc. Inginer, punea expresiunea în ecuație: raționament simplu și precis. In mod foarte discret, își urmărea notele, scrise cu peniță topografică în rânduri dese pe mici cartoane aurite pe margini. Când ajungea la considerațiuni generale, imprima vocii atât de plăcute unele inflexiuni impresionante; în mod firesc r-eul său se accentua și devenea pătrunzător.

Desbaterile importante sunt tot mai dese. Brătianu trebue să vorbească mereu. Ascultat cu interes și respect de majoritate, urmărit cu dragoste și nădejde de partid, capătă tot mai multă experiență. Elocința sa prinde aripi. In duelurile oratorice cu ilustrațiile epocii dă dovadă de abilitate, prestigiu și pricepere, și afirmând progresiv însușiri valoroase, face pași solizi în stima generală spre punctul culminant.

Tânărul mângâiat odinioară de Regele Carol la Sinaia și urmărit cu încredere de lumea politică, era predestinat să dea națiunii în fruntea generației sale, strălucirea pe care părinte-le său o dăduse țării în fruntea generației lui...

Judecata contimporanilor este relativă. Dar instinctul lor este sigur. Așa se explică de ce, în acelaș timp când Brătianu era combătut, se vedea totuși în el un om mare.

Don Jose

Consiliul de miniștri de eri

Eri, la 9 și jumătate dim., s'a ținut un consiliu de miniștri la ministerul de interne, sub președinția d-lui prim-ministru Vintilă Brătianu.

Consiliul s'a ocupat de programul înmormântării lui I. I. C. Brătianu, fixând toate amănuntele.

S'au citit telegramele de condoleanțe primite de guvern din străinătate și răspunsul dat de d. I. G. Duca, d-lui Beneș, ministru de externe al Cehoslovaciei.

D. prim-ministru Vintilă Brătianu a făcut apoi o amplă expunere asupra vizitelor politice făcute în cursul zilei de Joi, fruntașilor opoziției și rezultatele obținute.

*

D. ministru Argetoianu a citit declarația d-sale de înscriere în partidul liberal.

*

Consiliul s'a sfârșit la ora 11 dimineața.

Demascarea unor încercări ungare

— In chestia optanților —

Geneva, 24 (Rador). — **Guvernul ungar a comunicat secretariatului Societății Națiunilor, că studiând textul recomandat de consiliul Societății ca bază pentru un acord cu România în chestiunea optanților, nu este în măsură a-l accepta.**

Guvernul ungar va trimite în cursul săptămânii viitoare motivarea amânunțită a refuzului său.

Guvernul ungar adaogă, că dorind să ajungă la un acord cu România, pe alte baze decât recomandațiunile consiliului Societății Națiunilor, a făcut zilele acestea o propunere la București, țintind la o soluțiune practică. După răspunsul verbal ce i-a fost dat, nu poate spera într'un rezultat satisfăcător.

Manevra Ungariei de a face în ultimul moment o propunere, pe care o știa dinainte inacceptabilă, de oarece nu ținea seama de hotărîrea consiliului Societății Națiunilor, nu înșeală pe nimeni la Geneva. In cercurile Societății Națiunilor se consideră, că guvernul ungar n'a făcut acea propunere decât spre a da impresia că s'a conformat recomandațiilor consiliului și a încercat negocieri directe pentru aplanarea diferendului.

Alianța italo-albană

Roma, 24. — **La 22 Noembrie s'a semnat, la Tirana, între d-nii Sola, ministrul Italiei la Tirana, și Vrioni, ministrul de externe al Albaniei, un tratat de defensivă pentru o durată de 20 de ani, cu facultatea de a putea fi denunțat în al 18-lea sau al 19-lea an. In lipsa unei denunțări, tratatul se prelungește automatic, pe altă perioadă de 20 ani.**

Tratatul cuprinde, în 7 puncte, condițiunile esențiale ale unui ajutor reciproc între Italia și Albania, în caz de agresiune din partea unei a 3-a puteri. Ajutorul va fi de ordin financiar și militar și va cuprinde toate celelalte mijloace pentru ajutorul eficace al contractanților până la încheierea armistițiului cu adversarul.

Tratatul va fi înregistrat și depus la Liga Națiunilor.

Împreună cu semnătura tratatului s'au schimbat scrisori între d-nii Vrioni și Sola.

D. Sola scrie, între altele, că, în cazul unei intervențiuni a unuia dintre cei doi contractanți, comandamentul suprem îl va avea acel stat pe teritoriul căruia intervenția s'a făcut; adică, trupele albaneze vor fi sub comandamentul italian din momentul ce vor interveni în lupta Italiei cu alt stat, pe teritoriul italian și vice-versa.

Răspunsul d-lui Vrioni confirmă numai primirea acestei scrisori.

Spre un acord al partidelor pe chestiunile de interes superior

— Intrevederi și consfătuiri politice —

D. prim ministru Vintilă Brătianu a vizitat pe d. Iuliu Maniu, Joi, la ora 5 și jumătate d. a.

Intrevederea a avut caracterul unei simple vizite de curtuazie, pe care noul președinte al consiliului de miniștri a ținut s'o facă șefului partidului național-țărănist, precum și șefului partidului poporului, d general Averescu.

Cu acest prilej, d. V. Brătianu a ținut să mulțumească celor doi șefi pentru declarațiile omagiale cetate în ședințele de Joi d. a. ale Corpurilor legiuitoare, în numele partidelor respective.

In acelaș timp, d. V. Brătianu a făcut un călduros apel la patriotismul d-lor I. Maniu și gen. Averescu, în sensul realizării unei înțelegeri depline în ce privește soluționarea problemelor care angajează interesele superioare ale țării.

In cursul săptămânii viitoare, după înmormântare, intrevederile vor fi reluate pe baza unor puncte concrete de discuție.

LA CLUBUL NAȚIONAL-ȚARANIST

După intrevederea cu d. prim ministru V. Brătianu, șeful partidului național-țărănist a venit la clubul central din calea Victoriei, unde erau adunați membrii comitetului de direcție și ai sfatului parlamentar. D. Maniu i-a pus în conoștință cu scopul și caracterul întrevederii.

A ținut să adaoge, cu acest prilej, că declarațiile omagiale, adresate de d-sa memoriei marelui dispărut în ședința de Joi a Camerei, corespund întru totul propriilor sale sentimente și aprecieri, exprimate cu cea mai deplină sinceritate, asupra valorei personale a defunctului.

A mai spus, că moartea fostului prim sfetnic al tronului, înseamnă o pierdere pentru țară, și chiar pentru normalizarea raporturilor dintre partide.

LA CLUBUL AVERESCAN

Funtașii partidului poporului au avut Joi seara o consfătuire la clubul central, sub președinția d-lui gen. Averescu.

Examinându-se situația politică, direcția partidului s'a pronunțat pentru colaborarea partidelor, cu asigurarea că partidul e gata să dea tot concursul pentru realizarea unei astfel de colaborări.

S'a hotărît apoi ca să fie convocați la București imediat toți foștii miniștri averescani, foștii președinți și vicepreședinți ai corpurilor legiuitoare, cum și foștii demnitari ai partidului.

h. i.

Huguette Duflos condamnată

Paris, 24 (Rador). — Cunoscuta artistă Huguette Duflos a fost condamnată de tribunalul Senei la 150.000 franci despăgubiri către Comedia Franceză, drept daune pentru părăsirea intempestivă a Comediei franceze.

în fața casei marelui dispărut

La moartea lui Ion I. C. Brătianu

Membrii Familiei Regale la căpătâiul fostului sfetnic

M. S. Regina Maria, Regele George și Regina Elisabeta ai Greciei, AA. LL. RR. Principesa Elena și Ileana au fost Joi la 6 și 15 seara, la locuința defunctului și au exprimat membrilor familiei condoleanțe.

M. S. Regina Maria, adânc impresionată și cu lacrimi în ochi, a depus pe catafalc flori, a îngenunchiat apoi lângă căpătâiul sicriului cu rămășițele pământești ale fostului prim ministru al Tronului și s'a rugat pentru odihna sufletului său.

S'a oficiat apoi un serviciu religios de preotul Mihălcescu, dela biserica Amzei, asistat de un diacon, în prezența membrilor Familiei Regale și a rudelor. Mai erau de față d. ministru Duca, d-nele de onoare Procopiu, Lahovary, Poenaru și Cantemir, d. colonel Atanasescu, adjutant regal, etc.

M. S. Regina și membrii Familiei Regale au stat o jumătate de oră la locuința defunctului, plecând apoi la palat, conduși până la ieșire de d. prim ministru Vintilă Brătianu.

M. S. Regina și AA. LL. Regale Principesele erau îmbrăcate în mare doliu.

După 5 minute a sosit A. S. Regală Principele Regent, Nicolae, însoțit de d. comandor Păiș, iar după 10 minute I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, Regent, însoțit de adjutantul său.

Membrii Inaltei Regențe au depus o coroană cu inscripția: „Marelui patriot și om de stat I. I. C. Brătianu. Regența"

Numeroase doamne au depus jerbe de flori.

Funeralii naționale

Joi seară, la ora 6 d. a., s'a ținut la ministerul de interne, o consfătuire între d-nii I. Gh. Duca, ministru de interne, C. Dimitriu, ministru al comunicațiilor, R. Franasovici și Tătărăscu, subsecretari de stat, general Nicoleanu, prefectul poliției Capitalei, Budărăscu, secretar general la interne, Marinescu, dir. general al P. T. T. și Teodorescu, directorul general al C. F. R.

S'au luat ultimele dispoziții pentru funeraliile naționale, ce se vor face marelui dispărut.

Conform dorinței exprimate de defunct pe patul de suferință, aceste funeralii vor fi simple.

Nu vor fi nici flori, nici coroane, nici plante de ornament.

Catafalcul la Ateneul Român

Eri dim. au fost transportate la Ateneul Român, rămășițele pământești ale mult regretatului Ion I. C. Brătianu, fost prim-ministru.

La ora 10 și jumătate, au sosit la locuința defunctului d-nii miniștri, președintele Senatului, președintele Camerei, I. P. S. Mitropolitul Pimen, dr. I. Costinescu, primarul Capitalei, general Nicoleanu, prefectul poliției, d-nii generali Coandă, Presan, Mărdărescu, Petalla, I. Popescu, I. Popovici, Alimănescu și Toma Dumitrescu, Iuliu Maniu, Al. Vaida, Șt. Cicio-Pop, Popescu-Necșești, secretar general la justiție, Budurăscu, secretar general la interne, Chiriițescu, secretar general la instrucție, G. Derussi, Ghiață, prefectul județului, dr. M. Minovici, Șt. Minovici, L. Catargiu, N. Ștefănescu, A. D. Mincu, Săbăreanu, prof. Stoicescu, D. Cernescu, procuror general, Codin Stefănescu, prim-procuror, dr. Andronescu, general dr. Vicol, prof. Hartman, toți d-nii senatori și deputați din partidul liberal, d-nele de onoare Procopiu și Lahovary, d-nele Stelian Popescu și Nicoleanu, d-nii coloneli Călătorescu, Zamfirescu, Melicescu, etc.

O companie din reg. jandarmi pedeștri era înșirată pe ambele laturi ale aleei din curte.

La ora 11, preotul Mihălcescu, dela biserica Amzei, a oficiat în camera mortuară un serviciu religios, fiind de față membrii familiei, d-nii miniștri, președinții Corpurilor legiuitoare, d-nele.

După terminarea serviciului religios, sicriul, cu rămășițele pământești ale marelui om de stat, a fost ridicat pe umeri de d-nii Săveanu, Dimitriu, Manolescu-Strunga, dr. I. Costinescu și alții, și dus în curte, unde a fost așezat pe un afet de tun, la care erau înhămați 6 cai.

Afetul era înfășurat în tricolor cernit.

Peste sicriu, s'a așezat un drapel național îndoliat.

Cortegiul eșind din curte a parcurs str. Lascăr Catargiu, b-dul I. C. Brătianu și str. Franklin, până la Ateneul Român.

Cortegiul era precedat de un cordon de jandarmi pedeștri.

Panglicele au fost ținute pe dreapta de d. Nicolaescu, președintele Senatului și de d. Duca, ministru de interne, iar pe stânga de d-nii Săveanu, președintele Camerei și dr. I. Costinescu, primarul Capitalei.

In urma sicriului, au mers pe jos d-na Elisa Brătianu și d. G. Brătianu, urmați de rude și de d-nii miniștri.

LA ATENEU

In piațeta din fața Ateneului erau așezate 8 amfore, în cari ardea tămâie. Alte două erau așezate la cele două extremități ale scărilor.

In rotonda Ateneului ard lămpile îndoliate, iar în mijloc, se află ridicat un catafalc simplu, fără nici un ornament de flori, acoperit cu tricolor.

In cele 4 colțuri sunt sfeșnice cu lumânări.

La ora 11 și 45 cortegiul a sosit în fața Ateneului.

Sicriul a fost din nou ridicat pe umeri de membri ai partidului liberal și dus pe catafalc.

S'a oficiat un scurt serviciu religios, în prezența rudelor și a tuturor acelora cari au urmat cortegiul.

La ora 1 d. a., s'a dat voe publicului să defileze în fața catafalcului.

Până seara, au defilat mii de oameni, adânc impresionați.

De veghe la cele 4 colțuri ale catafalcului au stat cu rândul parlamentari liberali.

Dela 6 la 9 au stat foști miniștri.

Ministerele aduc omagii

La ministerul Justiției

— Cuvântarea d-lui ministru Stelian Popescu —

Intreg personalul ministerului justiției începând cu directorii generali și sfârșind cu micii funcționari, au suspendat eri dim., pentru o oră lucrările, fiind convocați de d. ministru al justiției Stelian Popescu în cabinetul d-sale, spre a comemora și cinsti pe cel care a fost primul ministru al țării.

Intr'o atmosferă de reculegere d. ministru Stelian Popescu a lămurit funcționarilor că i-a convocat, spre a deplânge împreună moartea lui Ion I. C. Brătianu și să-i aducă pios omagiu strălucitelor calități ale ilustrului fost prim slujitor al statului.

D. ministru a vădit rolul preponderant pe care l-a împlinit Ion I. C. Brătianu, în înfăptuirea și consolidarea României Noui. Marele dispărut n'a fost numai un superior om de stat, care a condus atâta vreme destinele scumpei noastre patrii, dar a fost însuși făuritorul idealului nostru național, răsmislit în conștiințele și aspirațiile generațiunilor înaintașe, iar în urmă organizatorul, promotorul și animatorul operii de desăvârșire a ființei statului român.

D. ministru al justiției a observat apoi cât prinos de recunoștință obștească se cuvine celui stins din viață, mai ales din partea salariaților statului, când se știe că el a îndeminat la întocmirea statutului funcționarilor publici, această legiuire de bază a existenței funcționarilor asigurându-le statornicia, în funcții și ocrotirea situațiilor și drepturilor.

Și d. ministru a încheiat cu cuvintele ce au copleșit durere în suflete și lacrimi în ochi

„Pentru faptele mari ce-a do-

Citiți continuarea în pagina II-a.

Ședința agitată a Camerei Comunelor

Londra, 24 (Rador). —Ședința de eri din Camera Comunelor a fost extrem de agitată. In discuțiunile asupra noului proect de asigurare a muncitorilor șomeuri, patru membri laburiști au adresat cuvinte insultătoare la adresa guvernului. D-nii Maxton Buchanan, Wallhead și Moolean, au fost excluși dela ședință.

Noul proect a întâmpinat o foarte puternică opoziție din partea laburiștilor.

Propunerile cuprinse în proect se bazează pe recomandațiunile recente făcute de comitetul special de experți, recomandațiuni, cari au adoptat principiul că: beneficiile vor fi în strictă proporție cu contribuțiunile.

Ultima fotografie a lui Ion I. C. Brătianu
Fostul prim-ministru eșind dela locuința sa